

Sygn. akt V CSK 252/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa J. B. i L. B.
przeciwko Gminie R.
o zapłatę i zobowiązanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 listopada 2015 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) zasądza od skarżących solidarnie na rzecz pozwanej 7 200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) oddala wniosek pełnomocnika powodów o przyznanie ze Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powodów J. B. i L. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca

2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący podnieśli, że w ich ocenie skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na to, iż Sąd Apelacyjny pominął faktyczny zakres zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji, ograniczając zakres zaskarżenia do roszczeń odszkodowawczych, podczas gdy apelacja zarzucała naruszenie art. 326 § 3 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie przez Sąd Okręgowy zasadniczych motywów i uzasadnienia rozstrzygnięcia w zakresie żądania wykupu działki nr [...]5/44. Skarżący zarzucili ponadto, że Sąd Apelacyjny, dostrzegając wątpliwości w zakresie prawidłowego oznaczenia wartości przedmiotu sporu, pominął określoną w art. 25 § 1 k.p.c. możliwość jej sprawdzenia.

Należy przypomnieć, że w złożonej przez pełnomocnika powodów apelacji zakres zaskarżenia obejmował całość wyroku Sądu Okręgowego, mimo że Sąd ten, częściowo uwzględniając powództwo, zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 54.223 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2014 r. Wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji, która, mimo uprzednich modyfikacji roszczeń powodów, dotyczyła wyłącznie roszczenia odszkodowawczego pełnomocnik oznaczył na kwotę 300.000 zł (wyrok Sądu Okręgowego - k. 627, apelacja powodów - k. 642. W apelacji podniesiono ponadto zarzut naruszenia art. 326 § 3 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie zasadniczych motywów i uzasadnienia rozstrzygnięcia w odnoszących się do oddalenia powództwa w części dotyczącej żądania zobowiązania pozwanej do wykupu działki nr [...]5/44 i wydanie wyroku tylko co do roszczenia odszkodowawczego.

Sąd Apelacyjny zasadnie dopatrzył się w tym zakresie wadliwości i umożliwił zastępcy pełnomocnika zarówno sprecyzowanie wartości przedmiotu zaskarżenia jak i określenie jego zakresu. Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powodów wyraźnie sprecyzował wartość przedmiotu zaskarżenia w ten sposób, że określił ją na kwotę 255 770 zł, co stanowi różnicę pomiędzy kwotą dochodzonego odszkodowania (300 000 zł) a kwotą zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego (54 223 zł). W ten sposób określony został zatem również zakres zaskarżenia, skoro wskazana kwota określa wyłącznie roszczenie odszkodowawcze (protokół -

k. 667 – 667v., e-protokół - k. 668). Rozumowanie to potwierdził pełnomocnik skarżących w złożonej skardze kasacyjnej, tak samo określając wartość przedmiotu zaskarżenia(k. 754). Dopiero po wezwaniu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej (k. 762 i 767) określił tę wartość na kwotę 500.000 zł, nie wyjaśniając zresztą tej różnicy.

Przytoczony przebieg postępowania wyraźnie wskazuje na to, że to powodowie, działający przez pełnomocnika i jego zastępcę, ograniczyli roszczenia dochodzone przed Sądem Apelacyjnym do żądanego odszkodowania. Sąd Apelacyjny, widząc w tym zakresie wadliwości, dał powodom możliwość naprawienia tego błędu, dążąc do prawidłowego sprecyzowania wartości przedmiotu zaskarżenia i zakresu zaskarżenia, który ostatecznie był dla Sądu drugiej instancji jednoznaczny i wiążący. Zarzuty wobec zaskarżonego skargą wyroku są zatem skierowane na obciążenie Sądu Apelacyjnego błędami pełnomocnika powodów. W złożonej skardze kasacyjnej, w szczególności w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, brak jest jakiegokolwiek argumentacji, która uzasadniałaby tezę o rażącym naruszeniu prawa, skutkującym oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym przez Sąd II Instancji stanie faktycznym.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że jeżeli w ocenie skarżącego zaistniała sytuacja, w której Sąd Apelacyjny nie orzekł o całości żądania wyrażonego w apelacji, to usunięciu takiego uchybienia służy wniosek o uzupełnienie wyroku. Wniosek taki nie został złożony. Sytuacja taka nie miała jednak miejsca, wobec wyraźnego sprecyzowania zakresu zaskarżenia na rozprawie apelacyjnej.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Odnosząc się do żądania zasądzenia na rzecz pełnomocnika powodów kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i mając na uwadze powyższe argumenty, należy zauważyć, że za utrwalony należy uznać pogląd, iż czynności pełnomocnika zawodowego ustanowionego przez sąd,

które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Takim przypadkiem jest sporządzenie skargi kasacyjnej, w której wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania jest oczywiście bezzasadny (zob. postanowienie SN z dnia 11 maja 2011 r., sygn. akt II CSK 699/10, OSNC Zbiór Dodatkowy nr C/2011, poz. 72, Biuletyn SN 2011, nr 5, s. 15, por. także: postanowienia SN z dnia 12 listopada 2014 r., sygn. akt II PZ 17/14, www.sn.pl, z dnia 3 sierpnia 2012 r., sygn. akt I CSK 106/12, www.sn.pl, z dnia 26 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 332/10, nie publ., z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41, Biuletyn SN 2007, nr 12, s. 13).

jw